
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2000 Rhif 2906 (Cy. 186)

ADDYSG , CYMRU

Rheoliadau Addysg (Cyfyngu Cyflogaeth) (Cymru) 2000

Wedi'u gwneud - - 26 Hydref 2000

Yn dod i rym - - 1 Tachwedd 2000

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 218(6A) a (6B) a 232(5) a (6) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988(1) ac adrannau 15 a 42(6) a (7) o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998(2) sydd bellach wedi'u breinio yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru(3).

Enwi, cychwyn, cymhwyso a diddymu

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Addysg (Cyfyngu Cyflogaeth) (Cymru) 2000 a deuant i rym ar 1 Tachwedd 2000

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys i Gymru.

(3) Mae rheoliad 10A o Reoliadau Addysg (Athrawon) 1993(4) a rheoliad 3(4) o Reoliadau Addysg (Athrawon) (Diwygio) 1998(5) wedi'u diddymu.

Dehongli

2.—(1) Ac eithrio lle mae'r cyd-destun yn mynnu fel arall, yn y Rheoliadau hyn –

(a) mae i “addysg bellach” yr ystyr a roddir i “*further education*” gan adran 2(3) a (5) o Ddeddf Addysg 1996(6);

(b) ystyr “addysg uwch” (“*higher education*”) yw addysg a ddarperir drwy gyfrwng cwrs o unrhyw ddisgrifiad a grybwyllir yn Atodlen 6 i Ddeddf Diwygio Addysg 1988;

(c) ystyr “gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc” (“*worker with children or young persons*”) yw person a gyflogir –

(i) gan awdurdod addysg lleol, neu

---

(1) 1988 p.40. Mewnsoodwyd is-adrannau (6A) a (6B) gan adran 49(2) o Ddeddf Addysg 1997 (p.44) a diwygiwyd is-adran (6A) gan adran 5(3) o Ddeddf Amddiffyn Plant 1999 (p.14).

(2) 1998 p.30. Diwygiwyd adran 15 gan adran 5(4) o Ddeddf Amddiffyn Plant 1999.

(3) Gweler Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999, O.S. 1999/672.

(4) O.S. 1993/543. Diddymwyd pob darpariaeth arall yn y Rheoliadau hynny, gydag eithriadau, gan O.S. 2000/2419.

(5) O.S. 1998/1584. Diddymwyd pob darpariaeth arall yn y Rheoliadau hynny, gydag eithriadau, gan O.S. 2000/2419.

(6) 1996 p.56.

(ii) gan gorff llywodraethu ysgol neu sefydliad sy'n dod o fewn adran 218(10) neu (11) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988(7);

mewn gwaith, heblaw fel athro neu athrawes, sy'n dod â'r person hwnnw i gyswllt yn rheolaidd â phersonau ifanc sydd heb gyrraedd 19 mlwydd oed.

(ch) ystyr "sefydliad addysg bellach" ("*further education institution*") yw sefydliad, nad yw'n ysgol, sy'n darparu addysg bellach (p'un a yw'n darparu addysg uwch hefyd neu beidio) ac sydd naill ai –

(i) yn cael ei gynnal gan awdurdod addysg lleol; neu

(ii) yn sefydliad yn y sector addysg bellach (o fewn ystyr adran 91(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(8));

(d) ystyr "ysgol" ("*school*") yw ysgol a gynhelir gan awdurdod addysg lleol, neu ysgol arbennig(9) nad yw'n cael ei chynnal felly.

(2) Mae unrhyw gyfeiriad yn y Rheoliadau hyn at gyflogaeth berthnasol yn gyfeiriad at gyflogaeth

(a) gan awdurdod addysg lleol fel athro neu athrawes (p'un ai mewn ysgol neu sefydliad addysg bellach neu beidio) neu fel gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc;

(b) gan unrhyw gorff arall, fel athro neu athrawes mewn ysgol neu sefydliad addysg bellach;

(c) gan gorff llywodraethu ysgol neu sefydliad addysg bellach fel gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc;

(ch) gan berchennog ysgol annibynnol, fel athro neu athrawes neu fel gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc; a

(d) mewn ysgol annibynnol, fel athro neu athrawes neu fel gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc.

(3) At ddibenion y Rheoliadau hyn, mae cyflogaeth yn cynnwys ymglymu person i ddarparu ei wasanaethau fel athro neu athrawes heblaw o dan gontract cyflogaeth a dehonglir cyfeiriadau at gyflogaeth neu gyflogaeth berthnasol yn unol â hynny.

Cyfingu darparu gwasanaethau

3.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), mae paragraff (2) yn gymwys mewn perthynas â pherson y gwaherddir ei gyflogi, neu y cyfyngir ar ei gyflogi, ar unrhyw un o'r seiliau a grybwyllir yn is-adran (6ZA)(a) i (d) o adran 218 o Ddeddf Diwygio Addysg 1988(10), o dan reoliadau a wnaed o dan is-adran (6) o'r adran honno(11).

(2) Rhaid i gorff llywodraethu ysgol neu sefydliad addysg bellach, yr awdurdod addysg lleol i'r graddau y mae'n ymwneud â'r ysgol honno neu'r sefydliad hwnnw, a pherchennog ysgol annibynnol, gymryd unrhyw gamau sy'n rhesymol ymarferol i atal person nad yw'n cael ei gyflogi ganddynt mewn cyflogaeth berthnasol rhag darparu gwasanaethau mewn perthynas â'r ysgol neu'r sefydliad neu mewn perthynas â phersonau sy'n eu mynychu –

(i) sy'n cael eu darparu drwy ba gyfrwng bynnag a ph'un a ydynt o dan gontract neu fel arall; a

---

(7) Diwygiwyd adran 218(10) ac (11) gan adran 93 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 (p.13), a pharagraff 49 o Atodlen 8 ac Atodlen 9 iddi.

(8) 1992 p.13.

(9) Ar gyfer ystyr "ysgol arbennig" gweler adrannau 6(2) a 337 o Ddeddf Addysg 1996, fel y'u diwygiwyd yn ôl eu trefn gan baragraffau 60 a 80 o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith 1998.

(10) Mewnosodwyd adran 218(6ZA) gan adran 5(2) o Ddeddf Amddiffyn Plant 1999.

(11) Adeg gwneud y Rheoliadau hyn, Rheoliadau Addysg (Cyfyngu Cyflogaeth) 2000 (O.S. 2000/2419), sy'n gymwys i Gymru a Lloegr, oedd y Rheoliadau a oedd mewn grym o dan adran 218(6) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988.

(ii) a fyddai'n dod â'r person hwnnw a fyddai'n eu darparu i gyswllt yn rheolaidd â phersonau sydd heb gyrraedd 19 mlwydd oed.

(3) Mae paragraff (2) ond yn gymwys mewn perthynas â pherson y mae ei gyflogaeth neu ei gyflogaeth bellach wedi'i chyfyngu (o'i gyferbynnu â'i gwahardd) os y byddai caniatáu i'r person ddarparu'r gwasanaethau a grybwyllir yn y paragraff hwnnw, pe bai'n cael ei gyflogi gan gorff llywodraethu o'r fath neu awdurdod addysg lleol neu gan berchennog ysgol annibynnol mewn cyflogaeth berthnasol, yn groes i delerau'r cyfyngiad.

Adroddiadau ar gamymddygiad

4.—(1) Os yw person —

(a) wedi ei ddiswyddo o gyflogaeth berthnasol ar sail camymddygiad (p'un a gaiff ei gollfarnu am dramgwydd troseddol neu beidio), neu

(b) wedi ymddiswyddo o dan amgylchiadau y byddai cyflogydd y person wedi'i ddiswyddo neu wedi ystyried ei ddiswyddo o danynt ar y sail honno pe na bai wedi ymddiswyddo,

rhaid i'r cyflogydd gyflwyno adroddiad am ffeithiau'r achos a rhoi unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau a arweiniodd at y diswyddo neu'r ymddiswyddo, ac sydd ym meddiant neu o dan reolaeth y cyflogydd, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

(2) Ym mharagraff (1), mae'r cyfeiriad at “ddiswyddo o gyflogaeth berthnasol” yn cynnwys camau gan awdurdod addysg lleol neu gorff llywodraethu ysgol neu sefydliad addysg bellach i derfynu ymglymiad person i ddarparu gwasanaethau fel athro neu athrawes mewn cyflogaeth berthnasol heblaw o dan gontract cyflogaeth a dehonglir cyfeiriadau at “ddiswyddo” yn unol â hynny ac mae'r cyfeiriad at “ymddiswyddo” yn cynnwys camau gan berson i derfynu ymglymiad o'r fath.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(12).

26 Hydref 2000

D. Elis Thomas
Llywydd Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r rhai y mae eu cyflogaeth fel athro neu athrawes, neu fel gweithiwr gyda phlant neu bersonau ifanc, wedi'i gwahardd neu wedi'i chyfyngu o dan adran 218(6) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988. Maent yn gwneud darpariaeth hefyd sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflogwyr athrawon ac athrawesau gyflwyno adroddiad ar gamymddygiad i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Mae rheoliad 1 yn diddymu rheoliad 10A o Reoliadau Addysg (Athrawon) 1993 a rheoliad 3(4) o Reoliadau Addysg (Athrawon) (Diwygio) 1998.

Mae Rheoliad 3 yn ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu ysgol neu sefydliad addysg bellach, i'r awdurdod addysg lleol ar gyfer yr ysgol honno neu'r sefydliad hwnnw, ac i berchennog ysgol annibynnol, gymryd camau rhesymol ymarferol i atal person y gwaherddir ei gyflogi, neu y cyfyngir ar ei gyflogi, o dan Reoliadau a wneir o dan adran 218(6) o Ddeddf Diwygio Addysg 1988, ond nad yw mewn cyflogaeth berthnasol, rhag darparu gwasanaethau mewn perthynas â'r ysgol honno neu'r sefydliad hwnnw neu mewn perthynas â'r rhai sy'n eu mynychu, a fyddai'n golygu cyswllt rheolaidd â phlant neu bersonau ifanc.

Mae rheoliad 4 yn ei gwneud yn ofynnol i gyflogydd person sy'n cael ei ddiswyddo o gyflogaeth berthnasol ar sail camymddygiad, neu sy'n ymddiswyddo o dan amgylchiadau y byddai'r cyflogydd wedi'i ddiswyddo o danynt, gyflwyno adroddiad am ffeithiau'r achos a rhoi unrhyw wybodaeth bellach am amgylchiadau'r diswyddo neu'r ymddiswyddo i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.